

بررسی عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی بانوان پرستار شاغل در بیمارستان های دولتی

طه رزم آرا^۱، مظفریکتایار^۲، سعید عبدی^۳

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج

^۲ استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج

^۳ کارشناس ارشد تربیت بدنی و عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید مدرس سنندج

چکیده

امروزه ورزش در سلامت افراد، گذراندن اوقات فراغت سالم، با نشاط ولذت بخش، ایجاد روابط سالم اجتماعی در جامعه، پیشگیری از ابتلاء به بیماری ها، پیشگیری از بسیاری مفاسد اجتماعی و انحرافات اخلاقی نقش خود را متجلی ساخته است. با توجه به نقشی که بانوان در ساختار اجتماعی، اقتصادی و به خصوص فرهنگی دارا می باشند لازم است که از سلامت جسمانی و روانی کامل برخوردار باشند. پژوهش حاضر بر آن است تا با بررسی عوامل بازدارنده بر مشارکت زنان، علی الخصوص کارمندان گام موثری در جهت بهبود وضعیت ورزشی کارمندان زن بردارد. این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی و در شاخه تحقیقات میدانی است. ابزار جمع آوری اطلاعات در تحقیق حاضر پرسش نامه استاندارد عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی زنان کارمند می باشد. جامعه آماری پژوهش کلیه پرستاران زن شاغل در بیمارستان های استان کردستان بودند. سپس با کمک روشهای آمار توصیفی و آزمون آماری استنباطی (خی دو و رتبه بندی فریدمن)، اطلاعات جمع آوری شده در سطح معنی داری $0/05 \leq$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. که در این رابطه از نرم افزار Spss16 استفاده گردید. براساس آزمون خی دو محاسبه شده نشان می دهد بین عوامل اقتصادی؛ نیروی متخصص؛ نگرش خانواده و تجهیزات و امکانات ارتباط معناداری با میزان مشارکت ورزشی بانوان کارمند وجود دارد. همچنین با توجه به خروجی آزمون رتبه بندی فریدمن بیشترین متغیر یا علتی که باعث مانع مشارکت ورزشی بانوان کارمند است عوامل مربوط به نگرش خانواده است. و در مقابل عامل مربوط به تجهیزات و امکانات کمترین دلیل مانع مشارکت ورزشی است.

واژه های کلیدی: موانع ورزشی، امکانات و تجهیزات، مشارکت ورزشی.

۱- مقدمه و مبانی نظری

در عصر حاضر، ورزش به عنوان ابزار چند بعدی در حوزه های مختلف تاثیرات گسترده ای به جا می گذارد (جکسون، ۲۰۰۰ و تندنویس، ۱۳۷۵). امروزه ورزش در سلامت افراد، گذراندن اوقات فراغت سالم، با نشاط ولذت بخش، ایجاد روابط سالم اجتماعی در جامعه، پیشگیری از ابتلاء به بیماری ها، پیشگیری از بسیاری مفاسد اجتماعی و انحرافات اخلاقی نقش خود را متجلی ساخته است (حمیدی، مهرزاد، ۱۳۷۵). ورزش یکی از راه هایی است که افراد می توانند به کمک آن بر فشار های جسمی، روحی، روانی و اجتماعی ناشی از زندگی در دنیای متلاطم و پرتنش امروزی فایق آیند (تندنویس، فریدون، ۱۳۷۵). نحوه مشارکت زنان در ورزش های تفریحی مسئله پیچیده ای است که عوامل زیادی در آن دخالت دارند. با توجه به نقشی که بانوان در ساختار اجتماعی، اقتصادی و به خصوص فرهنگی دارا می باشند لازم است که از سلامت جسمانی و روانی کامل برخوردار باشند تحقیقات و مشاهدات علمی بیانگر این است که بانوان در آمادگی جسمانی، وضعیت قامت از سطح نامطلوبی برخوردار هستند. و با توجه به حفظ ارزش های اسلامی و ملاحظات فرهنگی محدودیت حرکتی مضاعفی نسبت به آقایان دارند (سلامی، فاطمه، ۱۳۸۱). مطالعات تجربی نشان داده که تفاوت های جنسی در میزان و نوع موانع فعالیت های ورزشی در اوقات فراغت وجود دارد (مشکل گشا، الهام، ۱۳۸۵). براساس تحقیقات انجام گرفته، برخی ناهنجاری ها وضعف های عضلانی در بانوان رقم بالایی را به خود اختصاص داده به طوری که افتادگی شانه ۵۶/۲۵ درصد، انحنای کمر ۳۷/۵ درصد و انحنای سر ۳۱/۲۵ درصد است (نادریان، ۱۳۸۸). همچنین نتایج تحقیقات میرزاخانی با عنوان وضعیت مشارکت بانوان شهرستان شازند، نبود فضا های ورزشی و تفریحی ویژه بانوان، مشکلات مالی خانواده ها، اولویت ندادن ورزش در برنامه روزانه، فعال نبودن واحد تربیت بدنی اداره آموزش و پرورش شهرستان را مهم ترین دلایل شرکت نکردن بانوان معلم در فعالیت های ورزشی ذکر می کند (میرزاخانی، ۱۳۸۷). زنان و مردان در فرایند جامعه پذیری از طریق ورزش با نوعی دنیای مردانه و زنانه در این زمینه مواجه می شوند (هولند و اوگلزی^۱، ۲۰۰۸). همچنین از طریق ورزش می توان درباره سطح پیشرفت اجتماعی و اقتصادی یک جامعه قضاوت کرد، زیرا پیشرفت و توسعه ورزش به عوامل اجتماعی- فرهنگی حاکم بر جامعه وابسته است (عبدلی، ۱۳۸۶). باید توجه کرد که جامعه، زمانی قادر خواهد بود راه ترقی را طی کند و به پیشرفت و سر بلندی برسد که متشکل از افرادی سالم، فعال و کارآمد باشد. برای اینکه کلیه افراد جامعه بتوانند بدنی سالم داشته باشند و با افزایش سن دچار فقر حرکتی و کم حرکتی نشوند، نیاز است تا در مراحل مختلف زندگی به طور موثر و مطلوب از آمادگی جسمانی در حد اولیه برخوردار باشند (صفری، ۱۳۸۰). فرصت های زنان در حوزه ورزش قابل مقایسه با مردان نیست، به همین دلیل یکی از اساسی ترین موضوعات مطرح در جامعه شناسی ورزش علل مشارکت پایین بانوان در فعالیت های ورزشی و عوامل تاثیرگذار بر آن است: به دلیل فراوانی که اغلب آن ها فرهنگی- اجتماعی هستند، زن در طول تاریخ فرصت کافی پیدا نکرده است تا شایستگی خود را برای مشارکت فعال در ورزش به اثبات رساند، زیرا مرزهایی در برابر زن نهاده شده است که این مرزها را نقش های اجتماعی او، به عنوان موجود مونث ترسیم کرده است (انورالخولی، ۱۳۸۱). از آنجا که زنان بیشتر در مشاغل استخدامی می شوند که تحرک چندانی ندارند، مثل کارمندان اداری امور دفتری، دبیران، منشی ها، و مشاغلی که محیط شغلی خسته کننده ای از نظر فکری و روحی دارند، مانند کارکنان کتابخانه و آزمایشگاه، ضروری است چاره ای برای به تحرک واداشتن و وادار کردن فرهنگ یک زندگی فعال همراه با نشاط و رفاه جسمی و روحی به آن ها هدیه گردد (موسوی، سید جلال، ۱۳۸۰). در شرایط کنونی، باید چشم انداز و راهکار های مناسبی برای ورزش زنان در نظر گرفت. آمار نشان می دهد زنان جامعه دچار پیری زود رس می شوند. جامعه ما یکی از جوان ترین جوامع دنیاست و دولت باید راهکار تازه برای بهینه سازی اوقات فراغت دختران بیندیشد (مرکز امور مشارکت زنان، ۱۳۸۰). در تحقیق خود در مورد دیدگاه دانشجویان دختر در مورد ورزش، نشان دادند دانشجویانی که در فعالیت های ورزشی شرکت نمی کنند، تاثیر عوامل بازدارنده مانند کمبود وسیله نقلیه، روابط اجتماعی، نا آگاهی، مهارت و سلامتی را بیش از سایر عوامل دانسته اند. این دانشجویان نقش رسانه ها و تبلیغات را در علاقه مندی به فعالیت های ورزشی موثرتر از بقیه

¹ - Holland, Judith, R and Carole Oglesby

دانستند (نمازیان و سجادی ۱۳۸۵). هاشمی (۱۳۸۵)، در تحقیق خود با بررسی عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی زنان کارمند در شش حوزه دریافت که بین عدم مشارکت ورزشی زنان کارمند با عوامل فرهنگی - اجتماعی، اقتصادی و نگرش خانواده رابطه معنا داری وجود دارد. احسانی و همکاران (۱۹۹۶)، مهدی پور (۱۳۷۲)، و عتیقه چی (۱۳۷۴)، در بررسی عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی زنان، علل حضور نیافتن زنان را در فعالیت های ورزشی چنین ذکر کردند: نداشتن یار کافی برای شرکت در فعالیت های ورزشی، تعهدات خانوادگی، کمی اطلاعات، خجالتی بودن، کمبود وسیله نقلیه مناسب و ناتوانی جسمی.

غفوری (۱۳۸۲)، بیان می دارد: مدت‌هاست متغیرهای مختلفی چون تجهیزات و اماکن ورزشی، تعداد مربیان متخصص به عنوان عوامل تعیین کننده و مؤثر در مبحث توسعه ورزش چه در سطح قهرمانی و چه در سطح همگانی مورد توجه دانش پژوهان در زمینه ورزش و تربیت‌بدنی قرار گرفته است. قراخانو، نیسیان (۱۳۸۶)، در یک طرح تحقیقی با عنوان ((بررسی نگرش اقشار مختلف درباره حضور تماشاچیان زن در میدان ها و رقابت های ورزشی مردان)) به این یافته دست یافتند که در برنامه ریزی برای آینده ورزش، باید به طور جدی وبدون این که لطمه ای به ورزش بخورد باید جهت توسعه ورزش در تمام سطوح، شروع به توسعه و گسترش امکانات و انتشار اماکن ورزشی به تمام نقاط کشور کرد. در ادامه پژوهش خود در مورد راهکارهای توسعه ورزش به این یافته دست یافتند که تاسیسات و تجهیزات ورزشی به عنوان یکی از محورهای اساسی توسعه ورزش باید مد نظر قرار گیرد. در ادامه بیان می دارند که با کمک و استفاده از علم ورزش و نیروهای متخصص ورزشی در زمینه طراحی، ساخت و کاربرد تاسیسات و تجهیزات ورزشی، شرایط مناسبی برای توسعه ورزش پدید خواهد آمد. وال ست^۱ (۲۰۰۷)، در پژوهش خود که به نقش اعتقادات مذهبی در مشارکت با نوان در فعالیت های ورزشی پرداخته نشان داده است که بعضی از زنان مسلمان ورزش را امری مردانه می دانند و در آن مشارکت نمی کنند. اما دسته ای از زنان مسلمان که هم به مذهب و هم به جنبه کسب سلامت بدن در اسلام توجه دارند، بسیار جدی و علاقه مند در ورزش شرکت می کنند. غفوری و همکاران چنین ابراز می دارند که ۲۰ درصد تغییرات در ورزش همگانی و قهرمانی مربوط به رسانه‌ها چون رادیو و تلویزیون است و ۸۰ درصد باقیمانده به عوامل دیگری چون توسعه باشگاههای ورزشی مربوط می‌شود. رون (۱۳۸۷)، معتقد است که: ساخت و توسعه سالن‌های ورزشی و استفاده از معلمان متخصص و با تجربه در امر ورزش جهت توسعه ورزشهای همگانی باید مورد رسیدگی قرار گیرد. اسوریکار و مایر^۲ (۲۰۱۲)، در مقاله ای به بررسی انواع مشارکت ورزشی و تفریحی در زنان هند در مقایسه با زنان سراسر استرالیا پرداخته ان نشان می دهند که زنان هندی و سایر اقلیت های قومی در مقایسه با زنان استرالیایی به دلیل محرومیت اجتماعی و فرهنگی فرصت شرکت در فعالیت های ورزشی و تفریحی را ندارند که محققان نشان می دهند که با ترویج و تنوع فرهنگی و اجتماعی در ورزش بطور قابل توجهی می توان باعث تحریک علاقه و مشارکت زنان هندی و دیگر مهاجران شد. اربطانی روشندل (۱۳۸۵)، معتقد است ورزش از جمله ورزش های همگانی از کارکرد های اجتماعی فرهنگی بمراتب مهم تری نسبت به کارکردهای اقتصادی برخوردارند و این مهم ضرورت پرداختن به این مقوله و توسعه آن (ورزش همگانی) در کشوری مثل کشور ما که در حال توسعه است، باز می ماند. به این منظور باید در جست و جوی الگویی به منظور نهادینه کردن ورزش همگانی و افزایش میزان مشارکت آحاد مردم باشیم چرا که افزایش آگاهی مردم از طریق رسانه ها به فعالیت های ورزشی از اولویت های امر می باشد. جکسون^۳ (۱۹۹۱)، اثر رسانه های جمعی برافزایش آگاهی مردم در مورد فعالیت بدنی را ۸۷ درصد و روی تغییر رفتار و گرایش به فعالیت بدنی ۳۰ درصد اعلام کرد. در بررسی نگرش متخصصان تربیت بدنی کشور به نقش رسانه های جمعی در گرایش مردم به ورزش وجود رابطه معنی دار تایید شده است. همچنین در پژوهشی در کشور استرالیا بین تبلیغات رسانه ای و تغییر نگرش نسبت به فعالیت بدنی رابطه ای معنی دار به دست آمد (گرین وود و هی نینگ^۴، ۱۹۹۶). بانوان نیمی از

1- Wal set

2- Asorika. R, Mayer.n

3- Jackson

4- Greenwood R and Hinnings

افراد جامعه را تشکیل می‌دهند و غنی‌سازی اوقات فراغت آنان از راه شرکت در رقابت‌های ورزشی، در سالم‌سازی جامعه نقش موثری خواهد داشت (قراخانو، نیسیان، ۱۳۸۶). بر اساس نتایج تحقیقات مظفری و همکاران (۱۳۸۹)، هرچه سطح تحصیلات و درجه مدرک تحصیلی خانواده‌ها و افراد بالاتر باشد، نگرش آنان نسبت به انجام فعالیت‌های ورزشی و حرکتی خود و فرزندان نیز از درجه مطلوب‌تری برخوردار خواهد بود. بنابراین هرچه میزان دانش و آگاهی افراد جامعه ارتقاء یابد نگرش افراد جامعه نسبت به مشارکت ورزشی مثبت‌تر خواهد بود. بر اساس نتایج پژوهش‌های عطارزاده و سهیلی (۱۳۸۶)، بین جنسیت، رشته تحصیلی، وضعیت سکونت، بومی بودن، درآمد و میزان تحصیلات والدین با میزان مشارکت ورزشی افراد خانواده خود رابطه معنی‌داری را مشاهده شده است. آنچه مسلم است ادراک و نگرش افراد به موانع و مزایای مشارکت در فعالیت بدنی عامل اثرگذار بر تصمیم‌گیری‌های آنان در مشارکت در فعالیت منظم و سلامت‌محور است. لذا، ارزیابی ادراک و نگرش افراد به فعالیت‌های حرکتی، جایگاه ویژه‌ای را در پژوهش‌های کاربردی به خود اختصاص داده است (دلفاندره و آنتونینی، ۲۰۰۴). نگرش افراد و خانواده‌ها به مشارکت ورزشی و فعالیت‌های بدنی ریشه در طبقه و انتظارات اجتماعی افراد دارد (ناسلار^۱، ۱۹۹۲). و شناخت و دستیابی به نگرش خانواده‌ها و افراد بهترین راه تشخیص رفتار مشارکتی افراد در فعالیت‌های حرکتی است. (زاکاریان و همکاران^۲، ۱۹۹۴). محمدی و عطارزاده حسینی (۱۳۹۰)، در ارتباط با نگرش خانواده‌ها نسبت به مشارکت ورزشی اظهار می‌دارند: آزمون‌ها با تعداد خانواده‌های کمتر از پنج نفر عموماً نگرش بهتر و مثبت‌تری به مشارکت ورزشی دارند که نشان می‌دهد خانواده‌های با اولاد کمتر موانع کمتری نسبت به مشارکت ورزشی دارند. شفیع‌ی، محسن (۱۳۷۳)، در تحقیق خود با عنوان: بررسی انگیزه‌های افراد شرکت‌کننده در ورزش‌های همگانی شهر تهران به این نتیجه دست یافته است که ۴۲/۲ درصد آزمودنی‌ها تبلیغ رسانه‌های جمعی را در گرایش به ورزش همگانی موثر دانسته‌اند. با توجه به مشکلات و معضلاتی که به آن‌ها اشاره شد برنامه ریزی و مدیریت فعالیت‌های ورزشی بانوان کارمند از دیدگاه‌های مختلف باید از ظرافت و روش ویژه‌ای برخوردار باشد که در این زمینه تحقیقاتی را به طور بنیادی می‌طلبد. چرا که پرداختن مو شکافانه به مشکلات و موانع ورزشی بانوان کارمند می‌تواند در برنامه ریزی و توجه بیشتر به نیازهای آنان موثر باشد. بنابراین پژوهش حاضر بر آن است تا با بررسی عوامل بازدارنده بر مشارکت زنان، علی‌الخصوص کارمندان زن گام موثری در جهت بهبود وضعیت ورزشی کارمندان زن بردارد.

لذا گروه تحقیق، نقاط قوت و ضعف ورزش بانوان پرستار شاغل را در بیمارستان‌ها را مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهد

۲- فرضیه‌های زیر را ارائه می‌دهد.

- ۱- ارتباط بین عوامل فرهنگی اجتماعی و میزان مشارکت ورزشی زنان کارمند وجود دارد.
- ۲- ارتباط بین عوامل اقتصادی و میزان مشارکت ورزشی زنان کارمند وجود دارد.
- ۳- ارتباط بین عوامل انسانی متخصص و میزان مشارکت ورزشی زنان کارمند وجود دارد.
- ۴- ارتباط بین عوامل مربوط به نگرش خانواده و میزان مشارکت ورزشی زنان کارمند وجود دارد.
- ۵- ارتباط بین عوامل مربوط به تجهیزات و امکانات و میزان مشارکت ورزشی زنان کارمند وجود دارد.
- ۶- ارتباط بین عوامل مربوط به تبلیغات رسانه و میزان مشارکت ورزشی زنان کارمند وجود دارد.

¹ - Nauslar

² - Zakarian et all

۳- روش شناسی

این تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی و در شاخه تحقیقات میدانی است. جامعه آماری پژوهش کلیه پرستاران زن شاغل در بیمارستان های استان کردستان بودند. بر اساس آمار اخذ شده از کارگزینی استان کردستان واقع در شهرستان سنندج ۹۰۰ نفر پرستار مشغول به خدمت هستند. در نهایت براساس جدول نمونه گیری مورگان پرسشنامه بین ۲۷۰ پرستار توزیع شد و حدود ۲۴۵ پرسشنامه به طور کامل باز گردانده شد و ۲۴۳ پرسشنامه (نفر)، به طور صحیح وارد پروسه تجزیه و تحلیل گردیدند. فرمول مورگان جهت تعیین حجم نمونه از جامعه آماری مورد نظر).

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left(\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right)}$$

ابزار جمع آوری اطلاعات در تحقیق حاضر پرسش نامه استاندارد عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی زنان کارمند می باشد. این پرسشنامه با ۲ سوال دموگرافیک و ۳۱ سوال سنجیده شد. در این پرسشنامه، میزان مشارکت زنان در ورزش با سوال آیا در حال حاضر ورزش می کنید؟ با دوازده بله - خیر با عوامل ۶ گانه مورد بررسی قرار گرفت. پرسشنامه اولیه با مطالعات مستمر، استفاده از تحقیقات داخلی و خارجی انجام شده و در این زمینه و بهره گیری از متون تخصصی با ۴۶ سوال، طراحی و با نظر استادان و کارشناسان و متخصصان در نهایت با ۳۱ گویه بسته پاسخ شامل شش خرده عامل شامل: فرهنگی - اجتماعی؛ اقتصادی؛ نیروی متخصص؛ نگرش خانواده؛ تجهیزات و امکانات و تبلیغات و رسانه می باشد، تنظیم شد. برای نمره گذاری ابزار از طیف ۵ درجه ای لیکرت (خیلی کم = ۰؛ کم = ۱؛ خنثی = ۲؛ زیاد = ۳؛ و خیلی زیاد = ۴) استفاده شده است.

۴- روایی و پایایی

نادریان جهرمی و هاشمی (۱۳۸۸)، ضمن تحقیق خود پس از کسب روایی صوری در نهایت با کسب ضریب آلفای کرونباخ ۸۰ درصد از نظر پایایی این ابزار را مناسب تشخیص دادند. و همچنین میرزا خانی (۱۳۸۷)، پایایی این پرسشنامه را $\alpha = 0.86$ گزارش کرده است. در این تحقیق از آمار توصیفی برای خلاصه کردن و طبقه بندی داده‌های خام و محاسبه میانگین، فراوانی داده‌ها، انحراف معیار استفاده گردید و همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روشهای ذیل استفاده شده است. - از آزمون **دو خی** جهت بررسی و ارتباط متغیرهای دخیل در مشارکت ورزشی استفاده شده است. - از آزمون رتبه بندی فریدمن جهت رتبه بندی متغیرهای دخیل در مشارکت ورزشی استفاده شده است. - سطح معنی داری در این تحقیق $P \leq 0.05$ در نظر گرفته شده است - جهت تجزیه و تحلیل داده از نرم افزار **Sps.16** استفاده شده است.

۵- یافته های تحقیق:

نتایج حاصل از آمار توصیفی نشان می دهد ۱/۴ درصد از آزمودنی ها زیر دیپلم؛ ۱۰ درصد دیپلم؛ ۲۰ دصد فوق دیپلم؛ ۶۲/۹ درصد لیسانس و ۵/۷ درصد فوق لیسانس هستند. ۱۸/۶ درصد از آزمودنی ها در گروه سنی زیر ۳۰ سال؛ ۵۲/۹ درصد بین ۳۰ تا ۴۰ سال، ۲۷/۱ درصد بین ۴۰ تا ۵۰ سال و ۱/۴ درصد بالای ۵۰ سال هستند

حاصل از جدول (۱)، براساس آزمون **دو خی** و محاسبه شده نشان می دهد بین عوامل اقتصادی؛ نیروی متخصص؛ نگرش خانواده و تجهیزات و امکانات ارتباط معناداری با میزان مشارکت ورزشی با نوان کارمند وجود دارد.

جدول شماره (۱): بررسی عوامل بازدارنده با میزان مشارکت ورزشی

شاخص های آماری	فرهنگی اجتماعی	اقتصادی	نیروی متخصص	نگرش خانواده	تجهیزات وامکانات	تبلیغات و رسانه
(x2)	.۴۳۳	۴/۱۷۹	۱۷/۹۷۱	۱۹۷/۵۳۶	۲۰/۷۷۱	۷/۷۶۲
(Fd)	۴	۴	۴	۴	۴	۴
(sig)	۰/۹۷۹	۰۰/۳۸۲	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۱۰۱
$p \leq 0/05$	تفاوت معنی دار نیست	تفاوت معنی دار است	تفاوت معنی دار است	تفاوت معنی دار است	تفاوت معنی دار است	تفاوت معنی دار نیست

جدول شماره (۲)، نتایج آزمون رتبه بندی فریدمن درباره بررسی عوامل بازدارنده با میزان مشارکت ورزشی.

متغیرها(شاخص ها)	میانگین رتبه ها	ردیف رتبه ها
فرهنگی - اجتماعی	۳/۷۸	۲
اقتصادی	۳/۵۱	۵
نیروی متخصص	۳/۷۶	۳
تجهیزات وامکانات	۱/۸۸	۶
نگرش خانواده	۴/۳۶	۱
تبلیغات و رسانه	۳/۷۱	۴

$$4 p \leq 000/05 \quad n=243 \quad x2=73/519 \quad sig=0 /0005 \quad Fd=$$

نتایج به دست آمده حاکی از آن است که میانگین رتبه های محاسبه شده برای بررسی متغیرهای تحقیق با میزان مشارکت ورزشی برابر است با: عوامل فرهنگی اجتماعی ۳/۷۸؛ عوامل اقتصادی ۳/۵۱ عوامل مربوط به نیروی متخصص ۳/۷۶؛ نگرش خانواده ۱/۸۸؛ عوامل مربوط به تجهیزات و امکانات ۴/۳۶؛ ورزش و عوامل مربوط به تبلیغات و رسانه ۳/۷۱ می باشد. همچنین مقدار آزمون خی دو برابر با ۷۳/۵۱۹ (بدین معنی که بین متغیرهای موثر بر میزان مشارکت ورزشی تفاوت وجود دارد. و سطح معناداری مطلوب برآورد شده است $(S = ۰/۰۰۰)$). در مجموع می توان بیان کرد که بیشترین متغیر یا علتی که باعث مانع مشارکت ورزشی بانوان کارمند است عامل مربوط به نگرش خانواده است. و در مقابل عامل تجهیزات وامکانات کمترین دلیل موانع مشارکت ورزشی است.

۶- بحث و نتیجه گیری

جایگاه زنان در ورزش، حتی در وضعیت برابری سایر شرایط، پایین تر از جایگاه مردان است از طرفی شاخص مشارکت زنان عامل قابل تاملی در اندازه گیری توسعه یک کشور می باشد که خود نشان دهنده اهمیت موضوع بررسی مشارکت زنان در ورزش می باشد. بنابراین اقدام نسبت به شناسایی موانع بازدارنده مشارکت ورزشی این قشر به سیاستمداران و قانونگذاران کمک می کند که با سیاستگذاری های هدفمند و مدون راه های مقابله با موانع مذکور در جهت حضور هرچه بیشتر زنان در عرصه ورزش فراهم آید که پیامد این امر رشد و توسعه بانوان در جامعه و ایجاد شرایط لازم برای داشتن بانوان سالم در جامعه خواهد بود. بنابراین برنامه ریزی و مدیریت فعالیت های ورزشی از دیدگاه های مختلف باید از ظرافت و روش های ویژه برخوردار باشد (توماس و آمی ۲۰۰۰). نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد بین عوامل بازدارنده و میزان مشارکت در فعالیت های ورزشی بانوان کارمند ارتباط معنی داری وجود دارد. که با نتایج تحقیقات قیاسی راد و محرم زاده (۱۳۸۸) همخوانی دارد. بطور حتم با رفع عوامل بازدارنده توسط مسئولین کشور میزان مشارکت ورزشی بانوان افزایش پیدا کرده و در نهایت با افزایش سلامتی و روحیه دبیران و کارکنان و روند کیفیت و افزایش کارایی مواجه خواهیم شد. هرچه میزان مشارکت ورزشی کارمندان افزایش پیدا کند توانایی جسمانی آنان بالطبع بالا رفته و پرتلاش و با انرژی به امر خدمت خواهند پرداخت. و با افزایش میزان مشارکت بر تیپ بدنی آنان تاثیر مثبت خواهد گذاشت، که باعث ایجاد اعتماد به نفس آنان خواهد شد. نتایج نشان داد که عوامل شخصی (ضعف عضلانی، چاقی، بیماری، خستگی روحی و روانی) در میزان مشارکت ورزشی بانوان کارمند و معلم تاثیر چندانی ندارد. که این امر نشان دهنده رشد تفاوت ویژگی های فردی بانوان کارمند و تفاوت در خرده فرهنگ های تشکیل دهنده عقاید و ایده ها در بانوان شاغل را دارد. این یافته با نتایج اسوریکا و مایر (۲۰۱۲)، همسو نیست. نتایج این پژوهش نشان دهنده ارتباط معنی دار بین عوامل اقتصادی؛ نیروی متخصص؛ نگرش خانواده و تجهیزات و امکانات با میزان مشارکت ورزشی بانوان کارمند وجود دارد. این مسئله بایستی مورد توجه خانواده ها و واحد جامعه قرار گیرد که گاهی نگاه های نگران کننده در اجتماع مسیرهای رفتاری متفاوتی را به وجود می آورد. که یکی از این مسیر های رفتاری، عدم مشارکت در ورزش می باشد. در ادامه؛ نتایج این پژوهش نشان داد که عوامل مربوط به نگرش خانواده و مسایل اجتماعی و فرهنگی با میزان مشارکت ورزشی بانوان کارمند ارتباط معنی داری وجود دارد. متغیر های رفتاری افراد در جوامع به طور حتم ریشه در ساختار فرهنگی و اجتماعی همان جامعه دارد. زمانی که افراد در اجرای کارهای روزمره روندی احساسی و همرنگ شدن با بقیه افراد جامعه را دارند و هرگونه ناهماهنگی با بقیه را نوعی انزوا می دانند، بنابراین توجه به ساخت فرهنگی بسیار مهم و ضروری است و نشان می دهد این عوامل تاثیر شگرفی در مشارکت ورزشی دارد. نتایج این پژوهش به ارتباط تجهیزات و امکانات ورزشی با مشارکت ورزشی بانوان اشاره مستقیم دارد و اکثر آزمودنی ها این عامل را بیشترین مانع مشارکت ورزشی خود می دانند که با تحقیقات قراخانلو، نیسیان (۱۳۸۶)، غفوری (۱۳۸۲)، همخوانی دارد. در ادامه نتایج نشان داد که بین عوامل امکانات و تجهیزات با میزان مشارکت در فعالیت های ورزشی بانوان کارمند ارتباط معنی داری وجود دارد. که این نتیجه نشان دهنده اهمیت اماکن ورزشی ویژه بانوان، وسایل و تجهیزات ورزشی که ابزار انجام فعالیت های ورزشی هستند می باشد و نبود و نقض آن ها باعث اختلال در اجرای صحیح تمرینات و حرکات ورزشی می شود. و امکانات و فضا های ورزشی مناسب می تواند عامل موثری برای ایجاد انگیزه مناسب باشد. این یافته با نتایج تحقیقات میرزاخانی (۱۳۸۷) و کلمن (۲۰۰۸) همخوانی دارد. براساس نتایج این پژوهش نگرش خانواده ها یکی از مهم ترین موانع مشارکت ورزشی بانوان به حساب می آید که مسئولین خانواده ها باید با نگاه عمیق تر در پی کاهش این موانع باشند. همچنین عواملی چون: تعداد افراد خانوار، سطح تحصیلات، درآمد ماهیانه سرپرست و فرزندان، در نگرش خانواده ها نقش مهمی را در میزان مشارکت ورزشی فرزندان و خانواده ها ایفاء می کند، که با نتایج تحقیقات تعطارزاده حسینی (۱۳۹۱)، سهرابی و مظفری (۱۳۸۸)، همخوانی دارد.

همچنین در نتایج این تحقیق ارتباط معنی داری با رسانه ها و تبلیغات با میزان مشارکت ورزشی بانوان مشاهده نشده است که با یافته های طلوعی اشقلی، عباس و همکاران، ۱۳۸۹، غفوری، ۱۳۸۲، همخوانی ندارد. همچنین با توجه به نتایج پژوهش حاضر

بین رسانه‌ها و تبلیغات و مشارکت ورزشی ارتباط معنی‌داری دیده نشد. در ادامه با توجه به نتایج تحقیقات روش‌شناسی اربطانی (۱۳۸۵)، اظهار می‌دارد که رسانه‌های ما از قوت لازم برخوردار نیستند. و به عبارت روشن‌تر، رسانه‌های جمعی به اشاعه باورهای مطلوب متناسب با توسعه ورزش همگانی نمی‌پردازند که نتایج تحقیق حاضر با نتایج اربطانی روش‌شناسی همخوانی دارد. باومان آدریان و همکاران (۱۹۹۸)، نقش رسانه‌ها را در تغییر نگرش شهروندان استرالیایی بررسی کردند، این گروه نتیجه گرفتند رابطه معنی‌دار بین تبلیغ رسانه‌ها و شرکت در ورزش دیده نشده است که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی دارد. شفیعی، محسن (۱۳۷۳)، در تحقیق خود با عنوان: بررسی انگیزه‌های افراد شرکت‌کننده در ورزش‌های همگانی شهر تهران به این نتیجه دست یافته است که ۴۲/۲ درصد آزمودنی‌ها تبلیغ رسانه‌های جمعی را در گرایش به ورزش همگانی موثر دانسته‌اند، که با نتایج تحقیق حاضر همخوانی ندارد.

امروزه نتایج تحقیقات نشان می‌دهد کسب نشاط و احساس لذت، تناسب اندام و تعاملات اجتماعی، انگیزه شرکت در فعالیت و مشارکت اجتماعی موثر است. لذا با شناسایی عوامل بازدارنده موجبات مشارکت بیشتر بانوان کارمند را فراهم می‌آورد. و شرایطی مهیا می‌کند با کاهش عوامل بازدارنده شرایط حضور افراد در فعالیت ورزشی بیشتر شود. به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که با بیشتر شدن عوامل و مانع بازدارنده، میزان مشارکت در فعالیت‌های ورزشی کاهش می‌یابد و از شرکت بانوان شاغل جلوگیری می‌شود. لذا مسئولین باید به این امر توجه خاص داشته باشند. با توجه به اینکه بانوان شاغل نه تنها یکی از مجریان نظام اداری به حساب می‌آیند بلکه وظایف دیگری چون تربیت فرزندان و مدیریت خانه و خانواده را نیز به عهده دارند، باید از نسل‌های فعال جامعه باشند.

تقدیر و تشکر:

در پایان از زحمات مدیران و پرستاران بیمارستان‌های کلیه شهرستان‌های استان کردستان و تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد استان کردستان بخصوص دانشگاه آزاد اسلامی واحد سقز که در امر این پژوهش یاری رسان بنده بودند سپاسگزار می‌شود.

منابع:

۱. حمیدی، مهرزاد (۱۳۷۵). مدیریت سازمان‌های ورزشی، انتشارات پیام نور، ص ۳۳.
۲. تندنویس، فریدون. (۱۳۷۵). نحوه گذراندن اوقات فراغت دانشجویان دانشگاه‌های کشور با تاکید بر فعالیت‌های ورزشی، پایان‌نامه دکتری، دانشگاه تهران.
۳. سلامی، فاطمه. حاج کیرفتاح، فاطمه. نوروزیان، منیژه (۱۳۸۱). توصیف موانع شرکت بانوان در فعالیت‌های ورزشی، تهران: پژوهشکده تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری.
۴. مشکل‌گشا، الهام (۱۳۸۵). موانع مشارکت ورزشی زنان و ارتباط آنها با انگیزه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان.
۵. شفیعی، محسن. (۱۳۷۳). بررسی وضعیت اجتماعی - اقتصادی افراد شرکت‌کننده در ورزش‌های همگانی شهر تهران. پایان‌نامه ارشد منتشر نشده کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران. (۱۹۲۰)
۶. میرزاخانی، ناهید (۱۳۸۷). وضعیت مشارکت ورزشی بانوان معلم شهرستان شازند، پایان‌نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز.

۷. عبدلی، بهروز (۱۳۸۶). مبانی روانی - اجتماعی تربیت‌بدنی و ورزش، انتشارات بامداد کتاب.
۸. صفری شالی، رضا. (۱۳۸۰). تاثیر جایگاه مشارکت مردمی در تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزان دختر، همایش تعیین جایگاه تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزان دختر، وزارت آموزش و پرورش، معاونت تربیت‌بدنی و تندرست، صص ۳۳۳۹-۸۹.
۹. انور الخولی، امین (۱۳۸۱). ورزش و جامعه، جلد اول، تهران: سمت.
۱۰. قیاسی راد، امیر. محرم زاده، مهرداد (۱۳۸۸). بررسی راهکارهای بازاریابی برای توسعه و ترویج رشته‌های ورزشی در ایران، مجله علمی پژوهشی حرکت، شماره ۳۹، بهار ۱۳۸۸، صص ۱۹۲-۱۷۵.
۱۱. محمدی، سردار. عطار زاده حسینی، رضا (۱۳۹۱). تبیین نگرش و گرایش مردم استان کردستان به فعالیت‌های ورزشی و حرکتی، مجله مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۱۶، زمستان، صص ۹۷-۱۱۲.
۱۲. موسوی، سید جلال (۱۳۸۰). بررسی تاثیر ورزش برفشار روانی کارمندان و اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، منطقه ۳ کشور و ارائه الگوی برنامه تمرینی. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات تهران.
۱۳. نادریان، مسعود (۱۳۸۸). بررسی انگیزه با موانع مشارکت در زنان شهر اصفهان، معاون، معاونت پژوهشی دانشگاه اصفهان، طرح پژوهشی دانشگاه اصفهان.
۱۴. نمازیان، ش. سجادی، ا. (۱۳۸۵). دیدگاه دانشجویان دختر در مورد ورزش، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی دانشگاه اصفهان.
۱۵. هاشمی، هاجر (۱۳۸۵). بررسی عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی زنان کارمند و ارائه راهکارهای موثر در این زمینه، دانشگاه آزاد خوراسگان اصفهان.
۱۶. احسانی، محمد (۱۳۷۹). بررسی عوامل بازدارنده فعالیت‌های ورزشی تفریحی بر تکیه بر تفاوت‌های جنسی، همایش تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، سئول، کره، اگوست، صص: ۱۴۹۲-۱۵۱۳.
۱۷. مهدی پور، علی رضا (۱۳۷۲). بررسی تربیت‌بدنی و ورزش در گذران اوقات فراغت دانشجویان پسر دانشگاه‌های تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد تربیت‌بدنی، دانشگاه تربیت‌مدرس (۱۳).
۱۸. عتیقه‌چی، (۱۳۷۴). بررسی نحوه گذراندن اوقات فراغت دانشجویان دختر دانشگاه‌های زنجان با تاکید بر نقش تربیت‌بدنی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد تربیت‌بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران.
۱۹. غفوری، فرزاد، (۱۳۸۵). مطالعه انواع ورزش‌های همگانی و تفریحات مطلوب و ارائه مدل برای برنامه‌ریزی‌های آینده، طرح تحقیقی، دانشگاه علامه طباطبایی، صص ۲۵. ۲۵.
۲۰. قراخلو، رضا. نیسیان، فریده (۱۳۸۶). بررسی نگرش اقشار مختلف درباره حضور تماشاچیان زن در میدان‌ها و رقابت‌های ورزشی مردان، مجله پژوهش در علوم ورزشی، شماره ۱۷، زمستان ۱۳۸۶، صص ۳۳-۵۰.
۲۱. اربطانی، روشندل (۱۳۸۵). تبیین جایگاه رسانه‌های همگانی در نهادینه کردن ورزش همگانی در کشور، مجله پژوهشی حرکت، شماره ۳۳، صص ۱۶۵-۱۷۷.

۲۲. مظفری، امیر احمد (۱۳۸۸). فعالیت حرکتی و ورزشی در جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه المپیک، سال هجدهم، شماره ۱ (پیاپی ۴۹)، بهار.
۲۳. عطارزاده حسینی، رضا. سهرابی، مهدی (۱۳۸۶). توصیف نگرش مردم شهر مشهد نسبت به فعالیت های حرکتی و ورزشی، نشریه علمی - پژوهشی المپیک، ۳۷ (۱)، ص ۳۷-۴۸.
۲۴. احسانی، محمد. عزب دفتران، مریم (۱۳۸۲). بررسی عامل های بازدارنده مشارکت فعالیت های ورزشی دختران دانشجو، فصلنامه المپیک، سال یازدهم، پاییز وزمستان.
۲۵. طلوعی اشقلی، عباس (۱۳۸۹). نقش رسانه های جمعی در توسعه ورزش شهروندی (همگانی)، فصلنامه مطالعات مدیریت شهری، سال دوم، شماره دوم، تابستان، انتشارات دانشگاه آزاد سلامی، واحد علوم تحقیقات تهران.
26. -Holland, Judith,R and Carole Oglesby (2008) women in sport, the synthesis begins,Sage publications.
27. -Wal set, Katrina (2010), The role of law in promoting woman in elite athletics, An examination offour, doi : 10.1177/1012690209353088 International review for the sociology of sport, March 2010,v0l 45, No 1, 13-21.
28. Jackson, J. (1991). "Mass participation in physical recreation", Journal ofrecreation, Vol 49, No. 3, P: 33.
29. Greenwood R and Hinnings R. (1996)."Understanding radical organizational
30. change. Bringing together the old and the new institutionalism", Academy of
31. management review, Vol 21, No. 4, PP: 10-22.
32. -Asorika. R, Mayer.n (2012), Evaluation of gender equity program implementation in Limpopoprovincial department of sport, Arts and culture, URL: <http://hdl.handle.net>.
33. -Nauslar, J.O. (1992). Psychosocial factors influencing adolescents' intent to exercise, A dissertationpresented for the degree of doctor of education, University of Nebrask, August.
34. -Kelman. S , Sarker. N, Yozart. H (2008), Social influences in sports activity among adolescents,The Journal of the royal society for the promotion of health: jon 2008; 128, 1, Academic researchlibraryLichti.-
35. Antonini & J. Corant (2004). "Perceived benefits and barriers to physical activityamong children, adolescents and adults", International Journal of Psychology, 35, 23-36.
36. -. Bauman Adrian E. Bill Bellew, Neville owen, Philip Vita (2001). "Impact of anAustralian Mass Media Campaign Targeting physical activity in 1998". Am, J. Prev. Vol.Deflandre, A.; P.R.
37. Jackson, E. (2000). Investigation of leisure constraints. Journal of LeisureResearch, 38,129-139.
38. -Jackson, E,Crawford, D, Godbey,G, Negotiation of leisure constraints,LeisureSciences. /15/1-12.
39. Lichti. F & Zaberkeski. G (2009), Trends in physical activity behaviors and attitudes among SouthAustralian youth between 1985 and 2005: Journal of science and medicine in sport 10, 418-427.
40. -Zakarian, J.M.; M.F. Hovell; C.R. Hofstetter; J.F. Sallis; & K.J. Keating (1994). "Correlates of vigorousexercise in a predominantly low SES and minority high school population", Preventive Medicine, 23 (3),314-321.